

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

29 octombrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Liliana Catan ,

Judecătorii – Iurie Diaconu și Ion Guzun,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Mihailov Nicolae în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 05 iunie 2014, în cauza penală privindu-l pe inculpatul

Diacenco Alexandr Ivan, a.n. 14 martie 1962, originar și locuitor al or. Bender, str. Glavnaia 6, cetățean al RM.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

Instanța de fond 03.01.2012 – 22.11.2012;

Instanța de apel 24.12.2012-21.02.2013;

31.10.2013- 05.06.2014;

Instanța de recurs 21.05.2013-17.09.2013;

28.08.2014-29.10.2014;

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătoriei Bender din 22 noiembrie 2012, Diacenco Alexandr a fost achitat de sub învinuirea de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

2. De către organul de urmărire penală, Diacenco Alexandr a fost învinuit de faptul, că activînd în baza ordinului nr. 161 din 25.06.2004, în calitate de mecanic de locomotivă al Depoului de Locomotive, stația de cale ferată Bender, Întreprinderea de Stat "Calea Ferată din Moldova" și fiind persoană cu funcție de răspundere materială, la 02.01.2011, aflîndu-se la serviciu și deservind locomotiva nr. «3T310M-1247AB», care transporta garnitura trenului nr. 3802 pe ruta Basarabeasca – Căușeni, cu staționare temporară în stația Căinări, urmărind scopul de a confecționa și a folosi documente oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații, acționînd contrar prevederilor Instrucțiunii privind completarea foilor de parcurs, nu a introdus în foaia de parcurs nr. 18 din

02.01.2011, informația privind decuplarea a paisprezece vagoane în stația de cale ferată Căinari.

Ulterior, în aceeași zi, a prezentat foaia de parcurs nr. 18 din 02.01.2011 funcționarului de serviciu din cadrul Depoului de Locomotive al stației de cale ferată Bender, Întreprinderea de Stat "Calea Ferată din Moldova", fapt care i-a permis majorarea artificială a consumului normativ de combustibil și i-a acordat dreptul de a trece la rebut motorina în cantitate de 21 litri, cu valoarea totală de 377 lei 44 bani.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, prin care s-a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Diacenco Al. să fie condamnat în baza art. 361 alin. (1) Cod penal, pe motiv că instanța de fond incorect nu a luat în calcul faptul, că foaia de parcurs nr. 18 din 02.01.2012 obligă mecanicul de locomotivă să indice în aceasta motorina consumată pentru a putea fi trecută ulterior la rebut de către operatorul de serviciu de la stația de cale ferată finală, și care este unicul document oficial, în baza căruia el calculează cantitatea motorinei consumate pe parcursul deplasării locomotivei pe un anumit itinerar.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 21 februarie 2013 a fost respins apelul, cu menținerea sentinței, din considerentul că instanța de fond a cercetat amplu baza probantă în prezenta cauză și justificat a ajuns la concluzia de a-l achita pe Diacenco Al. de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

5. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar de către procuror, prin care, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei, invocându-se că:

- instanța de apel, motivând soluția de achitare a lui Diacenco Al. s-a expus asupra sentinței instanței de fond, întemeindu-și soluția exclusiv pe probele cercetate de către prima instanță, fără a le cerceta în ședința de judecată a instanței de apel, conform procedurii primei instanțe, incorect a fost respins demersul procurorului de a prezenta probe în instanța de apel;

- prin respingerea apelului declarat de procuror, instanța de apel a dat o apreciere greșită probelor în prezenta cauză penală, punând accentul pe depozițiile inculpatului, care nu coroborează cu celelalte probe administrate pe caz;

- inculpatul Diacenco Al. prin neintroducerea intenționată a informațiilor obligatorii în actele de evidență strictă, a falsificat aceste acte, denaturându-le conținutul veridic.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 17 septembrie 2013 a fost admis recursul ordinar declarat, casată decizia, și dispusă rejudecării cauzei în Curtea de Apel Bender, în alt complet de judecată.

7. În argumentarea soluției sale Colegiul penal lărgit a constatat, că instanța de apel nu s-a pronunțat la nivelul convenit asupra tuturor motivelor invocate în apelul procurorului (f. d. 218-220), în legătură cu ce urmează a fi casată decizia atacată, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, deoarece această eroare nu poate fi corectată de instanța de recurs.

Totodată, Colegiul penal lărgit a mai invocat, că:

- potrivit învinuirii înaintate lui Diacenco Al. prin rechizitoriu (f. d. 95-98), ultimul este învinuit că a confecționat și a folosit documente oficiale false care acordă drepturi sau eliberează de obligații, și anume nu a introdus în foaia de parcurs nr 18 din 02.01.2011, informația privind decuplarea a paisprezece vagoane în stația de cale ferată Căinari. Ulterior, în aceeași zi, a prezentat foaia de parcurs nr. 18 din 02.01.2011 funcționarului de serviciu din cadrul Depoului de Locomotive al stației de cale ferată Bender, Întreprinderea de Stat "Calea Ferată din Moldova", fapt care i-a permis majorarea artificială a consumului normativ de combustibil și i-a acordat dreptul de a trece la rebut motorina în cantitate de 21 litri, cu valoarea totală de 377 lei 44 ban;

- conform sentinței și deciziei instanței de apel, această învinuire nu și-a găsit confirmare, inculpatul Diacenco Al. fiind achitat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii;

- conform procesului verbal al ședinței instanței de apel din 21 februarie 2012 (f. d. 264-266), procurorul a solicitat să i se acorde un termen pentru a asigura prezența martorilor în ședința de judecată, cu respectarea procedurii examinării cauzei conform primei instanțe, însă acest demers a fost respins, fără nici o motivare (f. d. 265);

În atare situație, Colegiul a menționat că, reieșind din prevederile art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel nu se poate limita la preluarea totală sau parțială a motivării primei instanțe, ci, printr-o nouă examinare a motivelor invocate de apelant, trebuie să răspundă cu argumente la fiecare dintre criticile și mijloacele de promovare a intereselor procesuale invocate de părți. Chiar dacă își însușește concluziile și temeiurile primei instanțe, instanța de apel este obligată să verifice și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel, prin prisma efectuării aprecierii personale a materialului probator, urmau să fie verificate sub toate aspectele, complet și obiectiv în raport cu circumstanțele stabilite în cauză, lucrul care n-a fost efectuat.

De asemenea, instanța de recurs a reiterat, că instanța de apel eronat a ajuns la concluzia că foaia de parcurs nr. 18 din 02.01.2011 corespunde cerințelor legale, iar careva înscrieri, rectificări, sau alte acțiuni ce ar modifica conținutul acesteia, nu au fost efectuate.

Colegiu a conchis că, instanța de apel n-a respectat principiile de bază la judecată în apel, astfel, în cauză fiind prezente elementele caracteristice ale erorii judiciare, întrucât din examinarea coroborată a materialului cauzei, rezultă un viciu juridic la stabilirea temeiurilor de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului procurorului, cu menținerea sentinței, care se exprimă în neexaminarea și neverificarea probelor nemijlocit în instanța de apel.

8. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 05 iunie 2014 a fost admis apelul procurorului, casată sentința, rejudecată cauza și pronunță o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care procesul penal în privința lui Diacenco Alexandr Ivan, intentat în baza art. 361 alin. (1) Cod Penal, s-a încetat în legătură cu survenirea prescripției răspunderii penale.

9. În argumentarea soluției instanța de apel a invocat că, analizând și apreciind în ansamblul lor probele administrate la cauza penală, Colegiul penal consideră că prin acțiunile sale intenționate Diacenco Alexandr Ivan a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 361 alin.(1) Cod Penal, după indicii calificativi, adică - *confeccionarea și folosirea documentelor oficiale false care acordă drepturi sau eliberează de obligații*

Astfel, instanța de apel a constatat, că inculpatul Diacenco Alexandr activând în baza ordinului nr. 161 din 25.06.2004, în calitate de mecanic de locomotivă al Depoului de Locomotive, stația de cale ferată Bender, Întreprinderea de Stat "Calea Ferată din Moldova" și, fiind persoană cu funcție de răspundere materială, la 02.01.2011, aflându-se la serviciu și deservind locomotiva nr. «3T310M-1247AB», care transporta garnitura trenului nr. 3802 pe ruta Basarabeasca – Căușeni, cu staționare temporară în stația Căinări, urmărind scopul de a confecciona și a folosi documente oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații, acționând contrar prevederilor Instrucțiunii privind completarea foilor de parcurs, nu a introdus în foaia de parcurs nr. 18 din 02.01.2011, informația privind decuplarea a paisprezece vagoane în stația de cale ferată Căinări.

Ulterior, în aceeași zi, a prezentat foaia de parcurs nr. 18 din 02.01.2011 funcționarului de serviciu din cadrul Depoului de Locomotive al stației de cale ferată Bender, Întreprinderea de Stat "Calea Ferată din Moldova", fapt care i-a permis majorarea artificială a consumului normativ de combustibil și i-a acordat dreptul de a trece la rebut motorina în cantitate de 21 litri, cu valoarea totală de 377 lei 44 bani.

Astfel, Colegiul penal a considerat că, în prezenta cauză penală s-a stabilit că:

- foaia de parcurs nr. 18 din 02.01.2011 trebuia să conțină informația cu privire la decuplarea a 14 vagoane în stația Căinări;

- prin neindicarea în foaia de parcurs nr. 18 din 02.01.2011 a faptului decuplării vagoanelor și a numărului de vagoane decuplate s-a admis majorarea cantității de combustibil «sumate cu 21 litri (echivalent a 377 lei 44 bani);

- foaia de parcurs nr. 18 din 02.01.2011 a fost eliberată mecanicului de locomotivă a garniturii de tren Diacenco Alexandr Ivan, care a și prezentat-o la finisarea rutei, deci acest document oficial s-a aflat în administrarea și gestionarea ultimului;

- la stația de calea ferată Căinari s-a indicat decuplarea vagoanelor indicate și s-au completat actele necesare în acest sens, decuplarea fiind efectuată în realitate;

- certificatul de model "VȚ - 42" cu indicarea noilor date (de decuplare a vagoanelor) i-au fost eliberate lui Diacenco Alexandr Ivan pentru a fi prezentate de comun cu foaia de parcurs falsificată.

Instanța de apel a reiterat că, instanța de fond corect a apreciat faptul că, latura subiectivă se caracterizează doar prin intenție directă, care prevede că subiectul infracțiunii urmează să-și dea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sale, să prevadă urmările ei prejudiciabile, să le dorească în mod conștient sau să admită în mod conștient survenirea acestor urmări.

Cu toate acestea, instanța de fond în mod eronat a omis de a nu constata că inculpatul Diacenco Alexandr intenționat nu a introdus în foile de parcurs, precum și nu a prezentat certificatele VȚ - 42 pentru a adevăra faptul decuplării vagoanelor la stația Căinări, dînsul conștientizînd că prin aceasta va induce în eroare organele abilitate cu calcularea cheltuielilor de transport, va denatura conținutul foilor de parcurs și va prezenta o informație neveridică, în mod conștient admițînd survenirea acestor urmări.

Prin urmare, sa constatat că Diacenco Alexandr Ivan prin neintroducerea intenționată a informațiilor obligatorii în actele de evidență strictă a falsificat aceste acte, denaturînd conținutul veridic al acestora.

Instanța de apel, la baza deciziei sale a luat în considerație și comportamentul inculpatului în cadrul procesului penal, deoarece, fiind audiat în calitate de bănuít (f. d. 73) cît și în calitate de învinuit, Diacenco Alexandr a recunoscut faptul că el intenționat nu a introdus în foaia de parcurs informația cu privire la decuplarea vagoanelor la stația intermediară Căinări. Mai mult ca atît, fiind audiat, a declarat scopul acțiunilor sale și anume - economia de combustibil și speranța că va fi premiat pentru economia acestui combustibil.

Prin urmare, Colegiul penal a considerat că instanța de fond, fără a cerceta aceste circumstanțe și fără a le aprecia din punct de vedere al coroborării lor cu

totalitatea de probe administrate, în mod eronat a concluzionat asupra lipsei scopului de fals în acțiunile lui Diacenco Alexandr Ivan.

Instanța de apel, necătfînd la faptul că s-a dovedit vinovăția inculpatului în cele înscrinate, totuși, a considerat necesar a admite demersul procurorului, exprimat în ședința instanței de apel și susținut de către Diacenco Alexandr Ivan, de a înceta procesul penal în privința lui Diacenco Alexandr Ivan, intentat în baza art. 361 alin. (1) Cod Penal, în legătură cu survenirea prescripției răspunderii penale, concluzionînd din materialele cauzei penale, că Diacenco Alexandr Ivan a săvîrșit fapta prejudiciabilă, încorporată în baza art. 361 alin. (1) Cod Penal, pentru care legea penală prevede pedeapsă maximă a închisorii pe un termen de pînă la 2 ani, la data de 02 ianuarie 2011, adică cu mai mult de 3 ani în urmă, circumstanță care atrage după sine liberarea de răspundere penală a ultimului, în legătură cu survenirea prescripției de tragere la răspundere penală, deoarece, din ziua săvîrsirii infracțiunii au expirat 2 ani de la săvîrsirea infracțiunii ușoare.

10. Împotriva deciziei menționate avocatul Mihailov Nicolae în numele inculpatului Diacenco Alexandr a declarat recurs ordinar, prin care solicită casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi decizii de achitare în privința inculpatului din motiv că în acțiunile inculpatului lipsesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal.

11. Procurorul a prezentat referință pe marginea recursului, prin care a solicitat respingerea acestuia, cu menținerea deciziei.

12. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrilor menționate, fără citarea părților, în camera de consiliu în baza motivelor invocate în recurs și în raport cu materialele dosarului, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

12.1. Potrivit art. 432 alin. (4) Cod de procedură penală, *recursul se consideră admisibil în cazul în care acesta îndeplinește cerințele de formă și conținut, iar temeiurile invocate se încadrează în cele enumerate în art. 427 Cod de procedură penală – în cazul în care este prezentă încălcarea gravă a drepturilor persoanei, iar cauza prezintă un interes deosebit pentru jurisprudență.*

În sensul art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat, iar art. 430 Cod de procedură penală, indică expres cerințele cărora trebuie să corespundă cererea de recurs, în special, textul recursului trebuie să conțină argumentarea ilegalității hotărîrii atacate, cu indicarea temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală (unul sau mai multe din acestea) și cu invocarea problemei de drept ce persistă în cauză, indicînd care este eroarea comisă de instanță.

În primul rînd, dreptul de a folosi calea de atac a recursului este o prerogativă acordată persoanelor indicate în art. 421 CPP. Manifestarea de voință prin care se

exercită dreptul de recurs are loc printr-o cerere de recurs, care sub aspect formal trebuie să întrunească anumite condiții legale.

Actul de sesizare a instanței de recurs este cererea de recurs motivată, care potrivit dispozițiilor art. 430 CPP trebuie să conțină:

- denumirea instanței la care se depune recursul;
- numele și prenumele recurentului, calitatea procesuală sau mențiunea cu privire la persoana ale cărei interese le reprezintă și adresa ei;
- denumirea instanței care a pronunțat sentința, data pronunțării sentinței, numele și prenumele inculpatului în privința căruia se atacă hotărîrea judecătorească, fapta constatată și dispozitivul sentinței, indicarea persoanei care a declarat apel și motivele invocate în apel;
- denumirea instanței care a adoptat decizia în apel, data pronunțării deciziei de apel, dispozitivul deciziei în apel și argumentele admiterii sau respingerii apelului;
- conținutul și motivele recursului cu argumentarea ilegalității hotărîrii atacate și solicitările recurentului, cu indicarea temeiurilor prevăzute de art. 427 CPP invocate în recurs și esența problemei de drept de importanță generală abordată în cauza dată;
- formularea propunerilor privind hotărîrea solicitată. Deși formularea acestor propuneri este obligatorie pentru recurent, ele nu influențează hotărîrea Curții Supreme de Justiție;
- data declarării recursului și semnătura recurentului.

Din cele relatate mai sus, Colegul reține că avocatul recurent la întocmirea recursului nu a îndeplinit toate dispozițiile prevăzute la art.430 Cod penal

În al doilea rînd, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede 16 temeiuri de declarare a recursului ordinar, astfel, dacă o parte a procesului consideră că soluția instanței de apel conține erori de drept și o atacă în instanța superioară, atunci ea este obligată, conform art. 430 pct. 5) Cod de procedură penală, să motiveze recursul și să arate eroarea ce s-a comis în coraport cu cel puțin unul din temeiurile normei menționate.

Prin urmare, criticile formulate de recurent conțin indicii unei erori de drept prevăzute la art.427 alin.1) pct. 8), Cod de procedură penală, însă respectiv nu sunt motivate clar sub aspectul casării hotărîrii recurate, fiind o interpretare generală de apreciere a probelor de către avocat.

În cazul în care autorul nu invocă concret în recurs temeiul sau eroarea pe care se bazează din cele reglementate de norma procesuală penală, un asemenea recurs se consideră ca fiind necorespunzător după conținut, deoarece nu îndeplinește exigențele prevăzute de art. 430 Cod de procedură penală și urmează a fi respins ca inadmisibil.

În speță, recursul ordinar declarat de avocat nu întrunește condițiile legale de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze recursul cu circumstanțe în fapt și în drept care l-ar justifica sub acest aspect, întrucât potrivit art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, *instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.*

În consecință, aflându-se în imposibilitate procesual-penală de a face o analiză a fondului cauzei sub aspectul de drept privind verificarea hotărîrilor atacate pe baza materialului cauzei, Colegiul penal, în temeiul art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, va decide asupra inadmisibilității recursului ordinar înaintat de avocat, deoarece nu îndeplinește cerințele de conținut.

13. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct.1) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,-

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Mihailov Nicolae în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 05 iunie 2014 , în cauza penală privindu-l pe inculpatul ***Diacenco Alexandr Ivan***, deoarece recursul nu îndeplinește cerințele de conținut prevăzute de art. 430 Cod de procedură penală.

Decizie este irevocabilă.

Decizia motivată publicată la 26 noiembrie 2014.

Președinte

Liliana Catan

Judecători

Iurie Diaconu

Ion Guzun